

Nr 854

Av herr Åsling, angående planeringen av transporter och kommunikationer i Jämtlands län.

Erfarenheterna av den hittills förda lokaliseringpolitiken visar att de lokaliseringpolitiska åtgärderna i framtiden måste omfatta ett väsentligt bredare fält för att ge avsedd effekt. Trots den lokaliseringpolitik som etablerades i juli 1965 har nämligen tendensen till bristande regional balans i framför allt ekonomiskt och arbetsmarknadsmässigt avseende ytterligare förstärkts. I den framtida regionpolitiken blir det nödvändigt att mobilisera en väsentligt ökad arsenal av instrument för att nå avsedd effekt: bättre regional balans.

I detta avseende intar transportpolitiken en särställning. De regioner av vårt land som fått vidkännas en uppbromsning i den ekonomiska aktiviteten och därmed en avfolkning är regioner som på grund av sin geografiska belägenhet i förhållande till de expansiva regionerna har betydande avståndskostnader. Den trafikpolitiska målsättningen måste i vad angår dessa regioner underordnas en regionpolitisk målsättning, om inte andra medel, av t. ex. lokaliserings- eller arbetsmarknadspolitisk art, i stort sett skall förbli över samma. Med i denna bild finns också rent sociala hänsyn till den glesbygd som befolkningsmässigt tenderar att bli allt glesare på både människor och skilda servicefunktioner. Dessa utpräglade glesbygder utgör en del av de regioner som redovisar den avstannande utvecklingen. Även från rent glesbygdspolitiska synpunkter måste alltså transportpolitiken bli underordnad regionpolitiken och ges en klart definierad målsättning.

När det gäller transportpolitiken i den utpräglade glesbygden föreligger nu ett visst erfarenhetsmaterial, på grundval av bl. a. den försöksvisa planering som skett inom Vilhelmina kommun. Erfarenheterna av denna planering bör vara värdefulla i det fortsatta trafikpolitiska arbetet. Det hade säkerligen varit av stort värde för den framtida regionpolitiska målsättningsdiskussionen att en dylik försöksvis trafikpolitisk planering på bredaste möjliga bas hade fått omfatta ett helt län.

Från denna synpunkt förefaller ett närmare studium av transportpolitiken inom Jämtlands län kunna erbjuda intressanta erfarenheter för den framtida regionpolitiken. Jämtlands län tillhör i hög grad de regioner som under senare årtionden fått vidkännas en avstannande ekonomisk utveckling och därmed också en kraftig befolkningsutflyttning. Jämtlands län är dessutom ett inlandslän med det norrländska inlandets alla karakteristiska problem.

Eftersom det norrländska inlandet i den framtida regionpolitiken torde utgöra ett förstahandsområde från prioriteringssynpunkt, vore det lämpligt att redan nu börja samla erfarenheter av en regional trafikpolitisk planering i detta område.

Jämtlands län har en del särpräglade kommunikationsproblem. Östersunds läge mitt i länet ger betydande fördelar från servicesynpunkt, fördelar som emellertid i dag inte kan tillgodogöras på ett optimalt sätt till följd av bristfälligheter i kommunikationerna. Jag vill här först och främst peka på Jämtlands läns centrala bygder omkring Östersund, den s. k. Storsjöbygden, där större delen av länets befolkning bor, som kommunikationsmässigt trasas sönder av Storsjöns långa vikar. En trafikpolitisk planering borde till närmare granskning ta upp behovet av brobyggnader över Sannskapet, Rödösundet och Vallsundet och deras betydelse för näringsliv och bosättning i Jämtlands läns centrala bygder. Det förefaller sannolikt att en total planering i detta avseende skulle visa det i hög grad lönsamt från regionpolitisk synpunkt att forcera utbyggnaden av dessa broprojekt.

Jämtlands län har dessutom allttjämt stora eftersatta vägföretag, som borde inlänkas i en allmän regionalpolitisk planering. Det gäller inte minst vägar av stor betydelse för skogsnäringen, och detta gäller företag såväl i länets centrala som i de mera perifera delarna. En planering av här ifrågasatt slag skulle givetvis även innefatta och ta hänsyn till medborgarnas försörjning med kollektiva kommunikationsmedel, t. ex. busslinjer, och borde självfallet till en allsidig prövning uppta statens järnvägars roll i sammanhanget liksom förutsättningarna för lokal flygtrafik.

Med stöd av det ovan anförda hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära en försöksvis planering av transporter och kommunikationer i Jämtlands län med hänsyn till den regionalpolitiska utvecklingen och i motionen angivna målsättning.

Stockholm den 28 januari 1970

Nils G. Åsling (cp)